

איגוד הכדורסל בישראל ע"ר
ISRAEL BASKETBALL ASSOCIATION

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

עתירה 02-19-

העותרת: אליצור חולון
ע"י עו"ד שמעון טננבלט

- נ ג ד -

המשיבים: 1. איגוד הכדורסל, התובע – עו"ד טל אור
ע"י עו"ד רונית אמיר יניב; יגאל ארנון ושות'
2. אגודת מכבי רמת חן
ע"י עו"ד שרון גלילי

פ ס ק ז ין

שאלת המשפט

האם מסורה לבית הדין העליון סמכות להתערב בהחלטות תובע האיגוד להגיש או להימנע מלהגיש כתב אישום לבית הדין המשמעתי? אם מסורה לבית הדין העליון סמכות התערבות כאמור, מהם גבולותיה? האם החלטת התובע ששימשה בסיס לעתירה דנן מצויה בתוך מתחם ההתערבות או שמא היא חורגת ממנו? אלה השאלות העיקריות המצויות על מדוכת הדין. מן התשובות המקובצות ניתן לגזור את המסקנות הפרטניות ביחס לעתירה זו.

עיקרי הנסיבות

1. ביום 7.2.2019 נערך באולם "זיסמן" ברמת גן משחק של שלב רבע גמר גביע המדינה נשים בין העותרת, אליצור חולון (להלן: "העותרת" או "חולון") לבין המשיבה אגודת מכבי רמת חן (להלן: "המשיבה" או: "רמת חן").
2. למחרת המשחק נודע למנהל העותרת ולמאמנה שבדקות האחרונות של המשחק ניגש אדם אל עמוד הסל בכיוון התקיפה של העותרת וביצע בו טיפול כלשהו בלי שקיבל את רשות השופטים ואף בלי ליידע מי מהם.

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

3. גורמי הקבוצה הניחו שמטרת ה"טיפול" בעמוד הסל הייתה לגרום לתזוזה וליתר "קפיציות" של העמוד או לשינוי גובהו; הכל כדי לגרום להטיית תוצאת המשחק. לפיכך ביום 9.2.2019 פנתה חולון אל ועדת הליגה והגביע של איגוד הכדורסל בבקשה "לבטל את תוצאות המשחק ולקבוע ניצחון טכני לזכות אליצור לנוכח מעשים בלתי ספורטיביים בעליל שהתרחשו במהלך המשחק והשפיעו על תוצאתו".
4. ועדת הליגה והגביע, כמנהגה בעניין טענות להתנהלות פורצת גדרי משמעת, העבירה את הטיפול בפנייה לתובע האיגוד עו"ד טל אור. חולון, מצדה, פנתה אל התובע ביום 12.2.2019 בתלונה כנגד רמת חן ובה ביקשה לבטל את תוצאות המשחק ולהעניק לחולון ניצחון טכני.
5. התובע ביקש את תגובת רמת חן. זו שללה מכל וכל את החשד שפעולות עובד האחזקה כוונו להשפיע, ואף לא השפיעו על עמוד הסל ולו במעט מזער. ההסבר שניתן הוא שעובד התחזוקה מחויב לבצע מעת לעת וגם במהלך המשחקים פעולת חיזוק של ההברגה של עוגני ביטחון המעגנים את בסיס עמוד הסל אל רצפת האולם. הבדיקה והחיזוק נחוצים כדי למנוע התמוטטות של עמוד הסל במקרה של "הטבעה", שיש בה כדי סיכון לפגיעה בשחקנים.
6. התובע עיין בסרטונים שהוצגו לו, קיבל את תצהירי הגורמים שעסקו בעמודי הסל, של גורמי הקבוצה וכן קיבל חוות דעת ממנהל החברה שסיפקה את עמודי הסל שהותקנו באולם. כל אלה גרסו שמתקיימת חובה מתמדת של בדיקת ההברגה הנדונה. מבחינה זו אין מוקדם ואין מאוחר; כל עת יפה לכך. כל אלה גם ביארו שאין לפעולת בדיקת ההברגה שמץ השפעה על עמוד הסל. התובע בירר, בדק ומצא שלא מתקיים איסור תקנוני, לרבות בתקנוני פי"ב"א, של נגיעה או טיפול בעמודי הסל ואין הוראה הדורשת קבלת אישור משופטי המשחק לפעולה כזאת.
7. התובע חיווה דעתו שכיון שלא בוצעה הפרה של הוראה תקנונית כלשהו וכיון שאין בדל של ראיה להראות שתוצאת המשחק הושפעה מן ההתנהלות או שההתנהלות כוונה כדי להשפיע על התוצאה, מן הראוי לסיים את הטיפול בתלונה מבלי לנקוט הליכים משמעותיים וממילא אין מקום לשינוי תוצאת המשחק.
8. בעקבות החלטת התובע הגישה העותרת את העתירה דנן שתכליתה לגרום לביטול החלטת התובע, להגשת כתב אישום כנגד רמת חן לבית הדין המשמעתי על מנת שזו תורשע וייפסק ניצחון טכני לחולון.

עיקר טענות חולון

9. חולון מצביעה על כך שה"טיפול" שנעשה בעמוד הסל בדקת המשחק האחרונה הוא בגדר עובדה שאין עליה עוררין. הנסיבות מוכיחות בעליל ש"טיפול" זה לא נבע אלא ממטרה של השפעה על

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

עמוד הסל כדי להפריע לקבוצה התוקפת (חולון). סרט הצילום של המשחק מוכיח שבמהלכו לא נעשה כל טיפול או פעולות חיזוק ברגים זולת בדקת הסיום ודווקא בהקשר לעמוד הסל שאליו כיוונה התקפת חולון. מין צרוף נסיבות "מוזר" שלא מתיישב עם הצורך, לכאורה, לבדוק בכל רגע נתון את חיזוק ההברגה. משחק שלם אין מבצעים בדיקה כזאת ואין מי שחושש לשלום השחקניות. דווקא סמוך לפני הסיום "התעורר" מין יצר דאגה לאו בר כיבוש שדחק לבצע את הטיפול אף על פי שהמשחק היה על סף סיום ולא היה כל אות וסימן לאי תקינות במצב עמוד הסל. יתר על כן, "יצר" החיזוק הוא "בררני" לפי שכוון רק לעבר הסל שאליו כיוונה חולון את התקפתה.

10. חולון גורסת שהעדר איסור תקנוני לבצע את הפעולה שבוצעה אינו שולל את אופייה הפסול (משמעתית). מאחר שאחריות הפיקוח על הנעשה בתחומי המגרש בעת המשחק היא של השופטים, רק הם מוסמכים להתיר את הפעולה. משבוצע מהלך שיש בו התערבות, גם אם זו חסרת השפעה מעשית על תוצאת המשחק, בנעשה במגרש שלא בידיעת השופטים, קם בסיס לאישום בהתנהלות שאינה ספורטיבית. תוצאת הרשעה באישום כזה עשויה להיות ביטול תוצאת המשחק והקניית ניצחון טכני לעותרת.

עיקר טענת המשיבים

11. רמת חן עמדה על כך שפעולת עובד התחזוקה הייתה שגרתית, לפי שנועדה להבטיח עיגון נכון ומלא של עמוד הסל. התובע שלא חסך מאמצים לברר את נסיבות ההתרחשות מצא שאין כל ראיה להתנהלות לא תקינה. אין מקום להתערב בממצאי התובע ובמסקנותיו.

12. בפי היועצת המשפטית של האיגוד עו"ד רונית אמיר יניב, שלושה טיעונים עיקריים. הטיעון האחד הוא שלבית הדין העליון אין סמכות להתערב בהחלטות תובע האיגוד. לחילופין טוענת היא שגם אם יש סמכות כזאת, יש לממש אותה במקרים שחריגותם בולטת במיוחד ומקרה זה אינו בא בגדרם. הטיעון השלישי הוא שלא נפל פגם בהחלטת התובע.

13. טענת מחסום הסמכות נובעת מהגדרת סמכויות בית הדין העליון בהתאם למפורט בסעיף 3 של תקנון בית הדין העליון. התקנון מסמיך את בית הדין לדון בכל בקשה או ערעור על החלטה מהחלטות מוסדות האיגוד. היועץ[ת] המשפטי[ת] של האיגוד ותובע האיגוד אינם בגדר "מוסד ממוסדות האיגוד" שכן הם גופים מעין שיפוטיים חיצוניים שלהם שיקול דעת עצמאי בלתי ניתן לערעור (תרתי משמע). בתקנה 3 של התקנון כלול פירוט של המוסדות שהחלטותיהם ניתנות לערעור לפני בית הדין העליון. היועמ"ש והתובע אינם נמנים ביניהם [ראו החלטת נשיאות בית הדין העליון משנת 2012 בעניין ארנה אוסטפלד נ' איגוד הכדורסל]

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

14. אפילו ייאמר שהחלטת תובע אינה חסינה מפי ערעור, פשוט וברור שהתובע הוא הרשות המקצועית המוסמכת לבחון ולקבל החלטות בענייני אישום משמעתי. כלל מושרש במשפט המנהלי הוא שערכאה שיפוטית אינה מתערבת בהחלטתה של רשות מוסמכת אלא אם נפל בה פגם של חוקיות או שזו נפגמה בפגם של פסלות מנהלית (משוא פנים, שיקול זר, הפליה וכד') או שהיא לוקה בחוסר סבירות קיצוני. אין לומר על החלטת התובע בעניין דין שהיא נפגמה בפגם מן הפגמים שיורדים לשורש תקפות ההחלטה.
15. אחרי כל זה, ברי שהתובע עשה מלאכתו כהלכה והיא מלאכת מחשבת. אין בסיס בתקנון המשמעת להשתית עליו אישום של רמת חן בעבירה. בדיקות התובע לא העלו כוונה להטיית המשחק ובפועל גם לא נגרם סיכון של הטיה כזאת. על כן החלטתו שלא להעמיד לדין מוצדקת.
16. היועצת המשפטית העירה שהדעת נותנת שפעילות מן הסוג שבצעו אנשי רמת חן תתקיים בהיתר או לפחות בידיעת שופטי המשחק. התנהלות מאחורי גבם של השופטים מוטב לה שלא הייתה מתקיימת.

דין

נחוה דעתנו בשלושת ראשי העניין של העתירה; (א) סמכות בית הדין העליון; (ב) מתחם ההתערבות בשיקולי תובע; (ג) מסקנות מן הכלל אל הפרט

סמכות בית הדין העליון

17. תקנה 3 של תקנון בית הדין העליון מורכבת משני ראשים: (א) "לדון ולפסוק כערכאה שיפוטית עליונה"; (ב) "לדון ולפסוק בערעורים". ראש הסמכות הראשון מכפיף "כל החלטה של מוסד ממוסדות האיגוד" לביקורת שיפוטית (על בסיס "בקשה או ערעור") של בית הדין העליון. ראש הסמכות השני מפרט גופים שונים של האיגוד שהחלטותיהם עשויות לשמש בסיס לערעור. פירוט הגופים שבראש הסמכות השני אינו כולל את היועמ"ש או התובע.
18. טיעון היועצת המשפטית גורס כעין "כלל ופרט"; היינו ראש הסמכות הראשון מציב כלל ואילו ראש הסמכות השני מפרט את היקף תחולת הכלל (כשם שאמרו חז"ל "כלל ופרט אין בכלל אלא מה שיש בפרט (בבלי, זבחים דף ד' עמוד ב)).
19. השקפתנו שונה. ברי שהיועמ"ש והתובע הם ממוסדות האיגוד". אין כל נפקות לכך שהגורמים הללו הם עורכי דין חיצוניים שממלאים תפקיד באיגוד. האיגוד איננו "לקוח" של היועמ"ש או של התובע. כיון שכך, הריהם וביתר דיוק החלטותיהם נתונים לביקורת שיפוטית של בית הדין העליון. מן הראוי להתבונן בכל אחד משני ראשי הסמכות כשהוא לעצמו. ראש הסמכות השני לא נועד לצמצם את הראשון. ההבחנה בין שני ראשי הסמכות היא לעניין טיב הביקורת

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

השיפוטית. ראש הסמכות הראשון מאפשר לעתור לבית הדין העליון לעניין כל החלטה של מוסד ממוסדות האיגוד. ראש הסמכות השני מאפשר להגיש ערעור על החלטות של גורמים מסוימים. ההבדל בין עתירה לערעור נהיר לכל מי שבקיא במשפט המנהלי.¹

מתחם ההתערבות בשיקולי התובע

20. מקובלת עלינו ההשקפה של היועמ"ש שמתחם ההתערבות של בית הדין העליון בהחלטות התובע הוא צר מידות. לא זו בלבד שכך דין לעניין התערבות בית משפט בהחלטות הרשות המנהלית המוסמכת, אלא אף גם זו שלשם הבטחת התנהלות תקינה ומהירה של ההליכים המשמעותיים לא ניתן לקבל בשום פנים ואופן השגות בלתי פוסקות על החלטות התובע שתוצאתן סיכול מוחלט של הליכי המשמעת.

21. ייתכן שלכך כיוונה החלטת נשיאות בית הדין העליון בעניין **אוסטפלד**. מכל מקום מכאן ואילך צריך להבהיר שזכות עקרונית לבקש להעמיד החלטה של תובע לביקורת, מתקיימת. אולם הלכה למעשה הביקורת מוגבלת לנסיבות שבהן נמצאת החלטת התובע פגומה בפגם מפגמי הפסלות המנהלית או שמיוחסת לתובע מכשלה של הפרת כללי הצדק הטבעי הדיוני (משוא פנים, אי מתן זכות להישמע).

מן הכלל אל הפרט

22. איש אינו טוען שהחלטות התובע נבעו משיקולים זרים, מפלים או בלתי חוקיים. הפכנו והפכנו בהתנהלות התובע בהקשר להתרחשות דן ולא מצאנו שפעולתו והחלטותיו חרגו ממתחם הסבירות.

23. אכן מה שהתרחש באולם ע"ש זיסמן בזמן המשחק מעורר תחושת אי נוחות רבה. מן הסתם הברגים שתכליתם להבטיח עיגון כהלכה של עמודי הסל ברצפת ההיכל צריכים להיות מותקנים כהלכה ולפי שתכליתם להבטיח את שלום השחקנים כמו גם את ערכו הספורטיבי של המשחק, פשיטא שצריך לקיים בקרה על תקינותם.² נספח כללי הציוד של מגרש הכדורסל שנשמך לחוקת המשחק של פיב"א מורה כי:

The backboard support structure shall be:

...

Secured to the floor so as to prevent any movement. If floor anchoring is not

¹ אמנם ראש הסמכות הראשון של תקנה 3 כולל גם את הביטוי "ערעורים" אך אין דרך להבין את ההבחנה בין שני ראשי התקנה זולת זו שהראש הראשון מכוון ל"השגה" ולא להליך ערעורי רגיל.

בית הדין העליון

The High Legal Tribunal

possible, an additional weight on the basket support base must be used to prevent any movement³

מכאן ברור שחובת הקבוצה לוודא את קיבוע העוגנים כדי למנוע כל תזוזה של בסיס הסל או של העמוד.

24. לא נדע מה אומר ה"פרוטוקול" ומה אומרים "כללי היצרן" בדבר תדירות הבדיקה ומועדיה המדויקים. האם יש כלל של ביקורת בדקה ה-38 דווקא⁴ ועוד כיוצא באלה. אך זאת נדע שהשופט הוא האמון על המתרחש במשחק ובמגרש בזמן המשחק. לכן הכרחי שהנעשה במגרש יהיה בידיעת השופט ובאישורו.

25. הפנייה הראשונה של חולון נערכה אל ועדת הליגה והגביע, לפי שדרך שגרה זו בעלת הסמכות לאשר או לא לאשר את תוצאות המשחק. לפי שחולון ציירה תמונה של התנהלות פגומה מבחינה ההגיונית הספורטיבית, פעלה הוועדה נכון בהעבירה את התלונה לתובע. חולון קיבלה את הערוץ הזה (ואפילו כיוונה אליו) לכן עתירתה לבית דין זה אין לה עם החלטת ועדת הליגה והגביע, שכאמור בנסיבות נראית סבירה.

26. כללו של דבר איננו רואים את עתירת חולון כהתגוללות סתמית על רמת חן שתכליתה הכפשת היריבה כדי להשיג את מה שלא הושג בשדה המשחק. העתירה מפנה את תשומת הלב להתנהלות שגם אם אינה נתפסת כעבירת משמעת הרי שממנה לפתח חטאת רובץ.

27. אנחנו ממליצים שעל מנת לעמוד בצורה דווקנית על מילוי הוראות חוקת המשחק והנספח של ההוראות הטכניות ביחס למתקנים, הוועדה המקצועית של האיגוד תוציא הנחיה לקבוצות שתחייב אותם לבקש את אישורו המוקדם של השופט בקשר לכל פעולה במהלך משחק שנוגעת למגרש ולמתקניו, שהרי, בסיכומו של דבר, עליו האחריות.

³ 2017 Official Basketball Rules; Basketball Rules & Basketball Equipment Section 5(2)

⁴ לוח הזמנים של משחק כדורסל אינו גזור לפי אמות מידה אחידות של זמן. בכל משחק תימצא הדקה ה-38 אלא שריחוקה בזמן משעת ההתחלה אינו זהה בכל משחק ואילו הברגים מסתמא "דורשים" זמן ביקורת אחיד.

איגוד הכדורסל בישראל ע"ר
ISRAEL BASKETBALL ASSOCIATION

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

פסק דין

28. מן המקובץ עולה שהעתירה נדחית ותוצאות המשחק נותרים בעינם

ניתנה היום כ' אדר א, תשע"ט (25 פברואר, 2019) בהעדר הצדדים

עו"ד עמנואל סלע
חבר בית הדין

עו"ד יורם וסרצוג
חבר בית הדין

השופט (בדימוס) פרופ' עודד מודריק
אב בית הדין